

KULTURA RANÉHO STŘEDOVĚKU

ROMÁNSKÝ SLOH
Výuková prezentace

Mgr. I. Roubalíková

Románský sloh

- Evropa v 6. – 12. stol. → vznik několika kultur
- 11. – 13. stol. → stř. a záp. Evropa → kultura románská
- Název – z latinského romanus (římský)
- Projevila se hlavně v architektuře, výtvarném umění, sochařství a písemnictví
- Jednotící prvek – rychle se šířící křesťanství

Základní prvky románského slohu

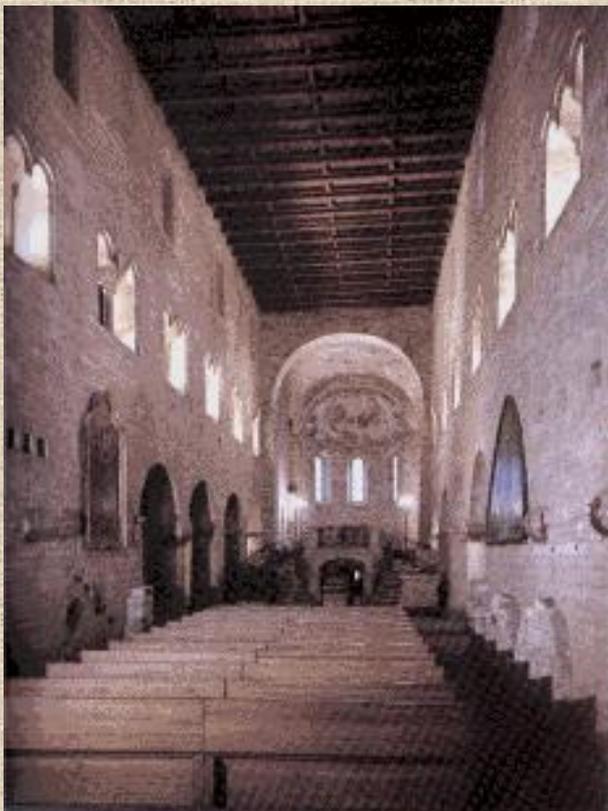
- Půlkruhový oblouk
- Sdružená okna

Šikmá věž v Pise →

Stavební prvky

Strop

Portál

Románská architektura

- Kámen, mohutné zdi
- Trámové stropy
- Později klenby (valené nebo křížové)
- Sloupy s ozdobnými hlavicemi
- Ozdobné portály
- Fresky – nástěnné malby

Arles - Francie

Bazilika Máří Magdaleny ve Vézelay - Francie

Chrám ve Wormsu – Německo

Církevní stavby

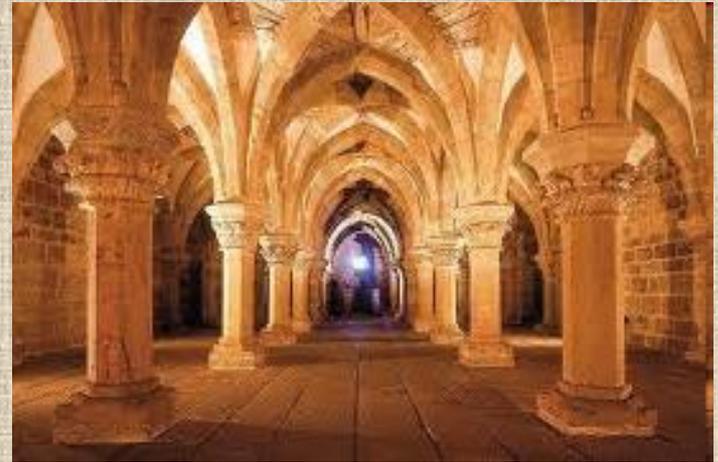

Rotunda sv. Jiří - Říp

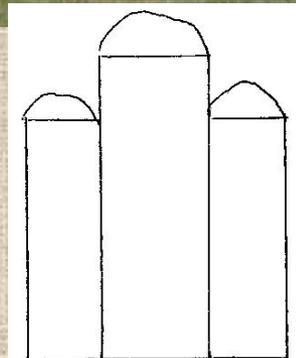

Bazilika sv. Jiří – Pražský hrad

Bazilika sv. Prokopa - Třebíč

Památka UNESCO

Půdorys baziliky

Další rotundy v ČR

Prvky rotundy

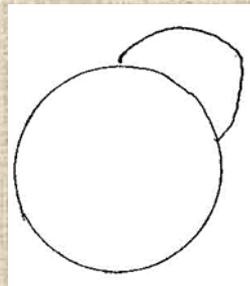
Tzv. lucerna

Sdružená okna

Románské okno

Apsida

Portál

Půdorys rotundy

Rotunda sv. Martina - Vyšehrad

Rotunda sv. Kateřiny Znojmo -
apsida

Nejstarší hrady

- **Kamenné, důkladné opevnění (hradby, příkopy, obranné věže)**
- **Prosté zařízení – truhly, jednoduchý nábytek**
- **Otevřené ohniště**
- **Louče**

Přimda

Cheb

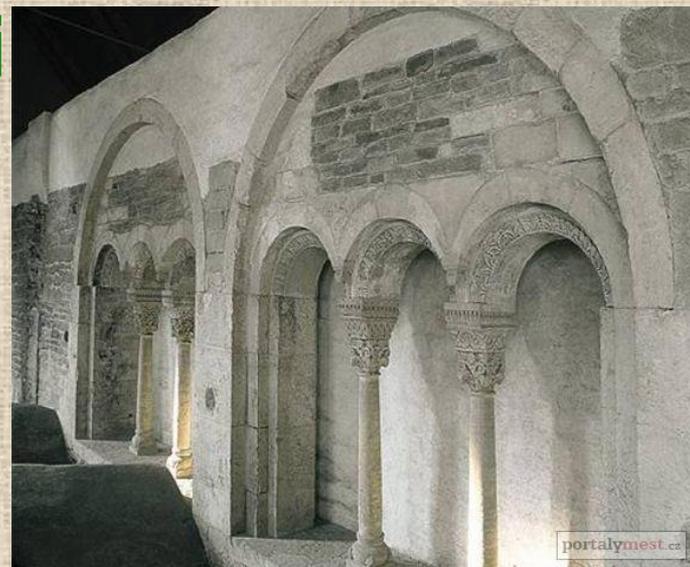
Okoř

Křivoklát

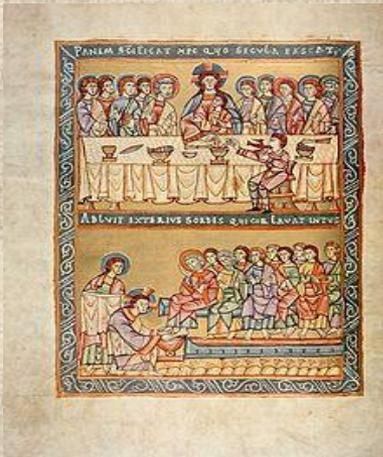

Biskupský (Přemyslovský) palác v Olomouci

Výtvarné umění

- reliéfy
- sochy
- nástěnné malby - fresky
- výzdoba knih – iniciály – zdobená začáteční písmena, miniatury – malé obrázky v knize
- iluminace – ilustrace v knihách

11. iluminace

12. iniciála

13. freska

Vzdělanost

- vzdělání je výsadou církve – klášterní, biskupské školy
- vyučuje se latinsky
- do škol chodí jen chlapci
- vznikají první univerzity – Bologna, Paříž, Oxford, Modena, Cambridge

14. Bologna

15. Oxford

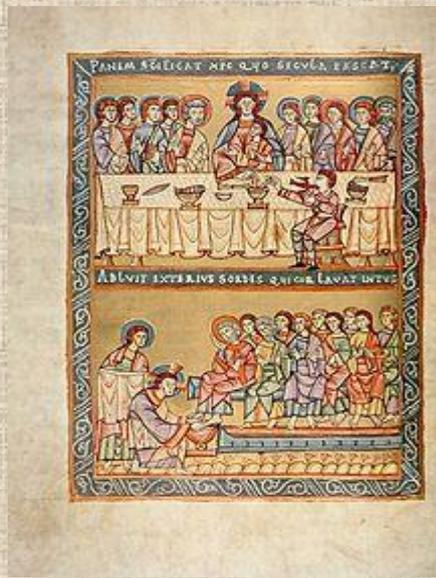
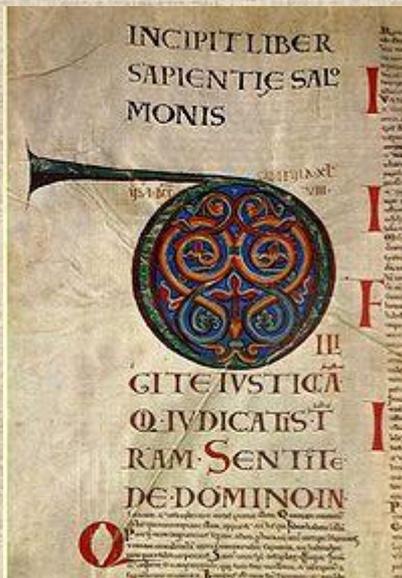

16. Cambridge

Literatura

- psaná latinsky
- anály - letopisy
- kroniky (Kosmas: Kronika česká)
- legendy – životy svatých
- opisovány ručně v klášterech
- zdobené iniciálami a iluminacemi

17.

Relikviář sv. Maura

Relikviář – schránka na ostatky svatých

<http://www.zivykraj.cz/cz/objevujte/hrad-a-zamek-becov>

<http://www.zivykraj.cz/cz/objevujte/hrad-a-zamek-becov>

Charakteristické znaky románského slohu (shrnutí)

- **Půlkruhový oblouk**
- **Trámové stropy, později kamenná klenba**
- **Mohutné zdi**
- **Úzká sdružená okna**
- **Podpůrné sloupy s hlavicemi**
- **Zdobené portály**

Románské památky v ČR

- **Bazilika sv. Jiří – Pražský hrad**
- **Bazilika sv. Prokopa – Třebíč (UNESCO)**
- **Rotunda sv. Kateřiny – Znojmo**
- **Rotunda sv. Jiří – Říp**
- **Rotunda sv. Martina – Vyšehrad**
- **Hrady – Přimda, Cheb, Křivoklát**
- **Biskupský (Přemyslovský) palác v Olomouci**